

Nr 300.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en mellan Sverige och Turkiet träffad handelsöverenskommelse; given Stockholms slott den 3 maj 1946.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 12 april 1946 och över handelsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed äska riksdagens godkännande av en den 24 april 1946 mellan Sverige och Turkiet träffad handelsöverenskommelse.

GUSTAF.

Gunnar Myrdal.

Handelsöverenskommelse mellan Sverige och Turkiet.

Accord de Commerce entre la Suède et la Turquie.

(Översättning)

Le Gouvernement Royal de Suède et le Gouvernement de la République Turque, animés du désir de développer leurs relations économiques, sont tombés d'accord sur ce qui suit:

Kungl. Svenska regeringen och Turkiska republikens regering, angelägna att utveckla sina ekonomiska förbindelser, ha överenskommit om följande:

Art. 1.

Les échanges commerciaux entre la Suède et la Turquie s'effectueront conformément au régime général d'importation et d'exportation en vigueur dans chacun des deux pays.

Art. 1.

Handelsutbytet mellan Sverige och Turkiet skall äga rum i enlighet med de i vardera landet gällande allmänna bestämmelserna om import- och exportreglering.

Art. 2.

Les paiements relatifs aux échanges commerciaux qui seront effectués pendant la durée de validité du présent Accord seront réglés d'après les dispositions de l'Accord de Paiement signé en date de ce jour.

Art. 2.

Betalningar i samband med det handelsutbyte, som kommer att äga rum under denna överenskommelses giltighetstid, skola regleras i enlighet med det denna dag undertecknade betalningsavtalet.

Art. 3.

Les opérations de compensations privées ainsi que celles en devises libres commencées avant la mise en application du présent Accord seront liquidées conformément aux dispositions du régime général en vigueur dans chacun des deux pays au moment de leur approbation par les autorités compétentes respectives.

Art. 3.

Privata kompensationsaffärer och affärer i fri valuta, vilka påbörjats innan denna överenskommelse trätt i tillämpning, skola fullföljas i enlighet med de allmänna bestämmelser, vilka i vardera landet gälla vid tidpunkten för ifrågavarande affärers godkännande från vederbörande myndigheters sida.

Art. 4.

Le présent Accord entrera en vigueur le 15 Juin 1946 sous réserve de l'approbation des Pouvoirs Législatifs des deux Pays et aura une durée de validité d'une année.

Art. 4.

Denna överenskommelse skall träda i kraft den 15 juni 1946 under förutsättning av godkännande från den lagstiftande myndigheten i vardera landet och skall ha en giltighetstid av ett år.

Si les approbations en question n'interviennent pas jusqu'au 15 Juin 1946, le présent Accord entrera provisoirement en vigueur à la même date.

Au cas où il n'est pas dénoncé par un préavis de deux mois avant la date de son échéance, il sera considéré renouvelé par tacite reconduction pour des périodes annuelles.

Fait en deux exemplaires en français à Stockholm le 24 avril 1946.

Om ifrågavarande godkännanden icke lämnats före den 15 juni 1946, skall överenskommelsen provisoriskt träda i kraft nämnda dag.

I händelse överenskommelsen icke uppsagts två månader före dagen för utlöpanDET, skall den anses stillatigande förlängd för ettårsperioder.

Som skedde i två exemplar på franska språket i Stockholm den 24 april 1946.

Nils K. Ståhle.

Dr. B. Sanus.

Nils K. Ståhle.

Dr. B. Sanus.

Skrivelse från ordföranden i den svenska delegationen till ordföranden i den turkiska delegationen.

(Översättning)

Stockholm, le 24 avril 1946.

Stockholm den 24 april 1946.

Monsieur le Président,

Herr Ordförande,

Au moment de signer les Accords de Commerce et de Paiement entre la Suède et la Turquie, en date d'aujourd'hui, j'ai l'honneur de porter à votre connaissance que mon Gouvernement est prêt:

Vid undertecknandet av handels- och betalningsöverenskommelserna mellan Sverige och Turkiet av denna dag har jag äran bringa till Eder kännedom, att min regering är beredd:

1) à accorder sur une base de réciprocité un traitement aussi favorable que possible dans l'octroi des autorisations d'importation et d'exportation,

1) att på grundval av ömsesidighet medgiva en så gynnsam behandling som möjligt ifråga om beviljandet av import- och exportlicenser,

2) à examiner de concert avec votre Gouvernement avec bienveillance toute suggestion concernant les possibilités de développement des échanges commerciaux entre les deux pays.

2) att i samråd med Eder regering med välvilja pröva varje förslag rörande möjligheterna att utveckla handelsförbindelserna mellan de båda länderna.

Veillez agréer, Monsieur le Président, les assurances de ma haute considération.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Nils K. Ståhle.

Nils K. Ståhle.

**Skrivelse från ordföranden i den turkiska delegationen till
ordföranden i den svenska delegationen.**

(Översättning)

Stockholm, le 24 avril 1946.

Stockholm den 24 april 1946.

Monsieur le Président,

Herr Ordförande,

J'ai l'honneur d'accuser réception de votre lettre du 24 avril 1946, ainsi conçue:

Jag har äran erkänna mottagandet av Eder skrivelse den 24 april 1946 av följande lydelse:

Je déclare que mon Gouvernement est d'accord sur ce qui précède.

Jag förklarar, att min regering är överens med svenska regeringen om förestående.

Veuillez agréer, Monsieur le Président, les assurances de ma haute considération.

Mottag, Herr Ordförande, försäkran om min utmärkta högaktning.

Dr. B. Sanus.

Dr. B. Sanus.

Utdrag av protokollet över handelsärenden rörande främmande makt eller dess förhållanden m. m., hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 april 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Handelsförbindelserna mellan Sverige och Turkiet ha reglerats genom handels- och sjöfartstraktaten den 29 september 1929, vilken innehåller bestämmelser om ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation beträffande bland annat tullar och avgifter å import. Traktaten har sedermera under åren 1936—1941 kompletterats genom särskilda handelsöverenskommelser med därtill anknutna clearingavtal. Den senaste av dessa överenskommelser, dagtecknad den 29 februari 1940, upphörde att gälla med utgången av februari 1941.

Mellan Sverige och Turkiet har traditionellt upprätthållits ett icke obetydligt handelsutbyte. Det må nämnas, att enligt svensk officiell statistik varuutbytet de båda länderna emellan under perioden 1938—1945 uppgick till följande ungefärliga belopp i miljoner kronor räknat:

År	Sveriges export till Turkiet	Sveriges import från Turkiet	Hela varuomsättningen mellan Sverige och Turkiet
1938	6·76	6·13	12·89
1939	2·90	6·47	9·37
1940	2·00	5·67	7·67
1941	5·25	7·57	12·82
1942	10·71	26·64	37·35
1943	18·26	22·17	40·43
1944	4·39	7·58	11·97
1945	38·36	13·05	51·41

Av sammanställningen framgår, att varuutbytet mellan Sverige och Turkiet under krigsåren icke blott kunnat fortgå utan även visat en betydande värdemässig stegring jämfört med de närmaste förkrigsåren. Detta samman-

hänger givetvis med att vartdera landet genom ökade inköp hos varandra sökt ersätta genom kriget bortfallna marknader.

De ur svensk exportsynpunkt viktigaste varorna i handeln med Turkiet utgöras av papper och papp samt maskiner, motorer och andra produkter från verkstadsindustrien. Nämnas må även utförseln av järn och stål samt arbeten därav.

Vår import från Turkiet omfattar till största delen tarmar, torkad frukt, oljekakor (bomullsfrökakor), krommalm, get- och fårskinn samt mattor. Det må påpekas, att importen av tobak, som tidigare varit ganska betydande, numera uppgår endast till mindre kvantiteter.

Såsom framgår av vad jag inledningsvis anfört har handels- och betalningsutbytet mellan Sverige och Turkiet icke varit närmare reglerat sedan utgången av februari 1941. Sedan från turkisk sida framställts förslag om inledande av förhandlingar i syfte att få till stånd en ändring härutinnan, beslöt Kungl. Maj:t den 15 mars 1946, att sådana förhandlingar skulle upptagas med turkiska regeringen. Förhandlingar ha därefter ägt rum i Stockholm under mars och april månader mellan svenska och turkiska vederbörande, från svensk sida genom en delegation, som stod under ordförandeskap intill den 6 april 1946 av envoyén Modig och därefter av utrikesrådet Ståhle.

Underhandlingarna, som från svensk sida förts med ledning av yttranden från statens handelskommission m. fl., äro numera slutförda och ha resulterat i ett förslag till handelsöverenskommelse med därtill hörande betalningsavtal jämte skriftväxlingar. Förslaget till betalningsavtal har förut denna dag i annat sammanhang anmälts av chefen för finansdepartementet.¹ Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning förslaget till handelsöverenskommelse jämte därtill hörande skriftväxling. Avtalsförslaget omfattande handlingar torde såsom bilagor (Bilaga A—C)² få fogas till statsrådsprotokollet.

Handelsöverenskommelsen innehåller i huvudsak följande. Enligt artikel 1 skall det ömsesidiga handelsutbytet ske på grundval av det i vartdera landet gällande import- och exportregleringssystemet. I artikel 2 hänvisas i fråga om varubetalningarna till bestämmelserna i förenämnda betalningsavtal. Enligt artikel 3 skola kompensations- och frivalutaaffärer, som påbörjats före överenskommelsens ikraftträdande fullföljas enligt de bestämmelser, som gällt vid tidpunkten för deras godkännande av vederbörande myndigheter. Artikel 4 innehåller bestämmelser om överenskommelsens ikraftträdande och giltighetstid, varvid stadgas, att ikraftträdandet skall äga rum den 15 juni 1946 under förutsättning av godkännande av vartdera landets lagstiftande församling; därest sådant godkännande icke föreligger före den 15 juni 1946 skall avtalet provisoriskt träda i kraft nämnda dag. Om överenskommelsen icke uppsäges, förlänges den, varje gång för ett år. Uppsägning skall ske minst två månader före giltighetstidens utgång.

¹ Förslaget till betalningsavtal är intaget å sid. 10—12 i denna proposition.

² Här uteslutna. Bilagorna äro frånsett dateringen och underskrifterna likalydande med vid propositionen fogade handlingar med fransk text.

I den till avtalsförslaget hörande skriftväxlingen har dels lämnats en ömsesidig utfästelse om prövning i välvillig anda av import- och exportlicensansökningar dels ock uttalats ömsesidig beredvillighet att i samråd välvilligt pröva eventuella förslag till handelsutbytets utveckling.

Jag förordar, att förenämnda förslag till handelsöverenskommelse jämte tillhörande skriftväxling av Kungl. Maj:t godkännes.

Föredraganden uppläser härafter det förslag till handelsöverenskommelse mellan Sverige och Turkiet med därtill hörande skriftväxling, för vilket han i det föregående redogjort, samt hemställer, under erinran att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande undertecknandet, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna nämnda förslag.

Vad föredraganden sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Siegmund Vogel.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 april 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON.

Under erinran att Kungl. Maj:t förut denna dag på föredragning av cheferna för finans- och handelsdepartementen godkänt förslag till handelsöverenskommelse och betalningsavtal mellan Sverige och Turkiet jämte därvid fogade skriftväxlingar, varom enighet nåtts vid i Stockholm förda förhandlingar,

hemställer ministern, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga biträdande avdelningschefen i utrikesdepartementet, utrikesrådet A. N. O. K. Ståhle att för Sveriges del underteckna ifrågavarande handelsöverenskommelse och betalningsavtal samt verkställa nämnda skriftväxlingar.

Till vad ministern sålunda hemställt, vari övriga statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Per Lind.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 maj 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, MOSSBERG.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för finans- och folkhushållningsdepartementen.

Sedan Kungl. Maj:t den 12 april 1946 bemyndigat biträdande avdelningschefen i utrikesdepartementet, utrikesrådet A. N. O. K. Ståhle att för Sveriges del underteckna bland annat ett av Kungl. Maj:t godkänt förslag till handelsöverenskommelse mellan Sverige och Turkiet jämte därvid fogad skriftväxling, varom enighet nåtts vid i Stockholm förda förhandlingar, har handelsöverenskommelsen den 24 april 1946 blivit vederbörligen undertecknad.

Jag hemställer nu, under återopande av vad jag den 12 april 1946 anförte vid anmälan inför Kungl. Maj:t av ifrågavarande förslag till handelsöverenskommelse, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna överenskommelsen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gustaf Lindenbaum.

Betalningsavtal mellan Sverige och Turkiet.

Accord de Paiement entre la Suède et la Turquie.

(Översättning)

Le Gouvernement Royal de Suède et le Gouvernement de la République Turque, en vue de faciliter le règlement des paiements courants entre les deux pays, sont convenus de ce qui suit:

Art. 1.

Le paiement de la contrevaieur des marchandises d'origine turque importées ou à importer en Suède ainsi que tout autre paiement de la Suède à la Turquie qui serait permis par la législation suédoise sur le contrôle des changes en vigueur se régleront par des versements à un compte tenu en couronnes suédoises chez la Sveriges Riksbank au nom de la Banque Centrale de la République de Turquie.

Art. 2.

Le paiement de la contrevaieur des marchandises d'origine suédoise importées ou à importer en Turquie ainsi que tout autre paiement de la Turquie à la Suède qui serait permis par la législation turque sur le contrôle des changes en vigueur se régleront par le débit du compte ci-haut mentionné.

Art. 3.

Sur la demande et selon le choix de la Banque Centrale de la République de Turquie la Sveriges Riksbank vendra à celle-ci par le débit du compte précité soit de l'or à Stockholm librement transférable, soit, après accord entre les deux Banques, de l'or sur une autre place ou toute autre monnaie.

Les conditions d'achat de l'or ou de ces monnaies seront déterminées d'un commun accord entre les deux Banques.

Kungl. Svenska regeringen och Turkiska republikens regering ha, i avsikt att underlätta ordnandet av löpande betalningar mellan de båda länderna, överenskommit om följande:

Art. 1.

Betalning av motvärdet till varor av turkiskt ursprung, vilka införts eller komma att införas till Sverige, ävensom varje annan betalning från Sverige till Turkiet, som må vara medgiven enligt den gällande svenska valutalagstiftningen, regleras genom inbetalningar till ett konto, som föres i svenska kronor hos Sveriges riksbank för Turkiska republikens centralbanks räkning.

Art. 2.

Betalning av motvärdet till varor av svenskt ursprung, vilka införts eller komma att införas till Turkiet, ävensom varje annan betalning från Turkiet till Sverige, som må vara medgiven enligt den gällande turkiska valutalagstiftningen, regleras genom debitering av det ovan omnämnda kontot.

Art. 3.

På begäran av Turkiska republikens centralbank och enligt dess val skall Sveriges riksbank till denna mot debitering av förenämnda konto sälja antingen guld i Stockholm, som får fritt utföras, eller — efter överenskommelse mellan de båda bankerna — guld på annan plats eller varje annat myntslag.

Köpevillkoren för guld eller dessa myntslag skola bestämmas genom överenskommelse mellan de båda bankerna.

Art. 4.

La Banque Centrale de la Republique de Turquie aura le droit de vendre, jusqu' au montant qu' elle jugera nécessaire, de l'or ou toute autre monnaie acceptable par la Sveriges Riksbank en vue d'obtenir des moyens de paiemens utilisables dans le cadre du présent Accord.

Les conditions de vente de l'or ou de ces monnaies seront déterminées d'un commun accord entre les deux Banques.

Art. 5.

La Sveriges Riksbank communiquera au jour le jour à la Banque Centrale de la République de Turquie tous les versements que les débiteurs suédois effectueront au compte précité.

Au reçu des ordres de paiement de la Banque Centrale de la République de Turquie la Sveriges Riksbank exécutera ces ordres d'après les dispositions du présent Accord.

Art. 6.

La Sveriges Riksbank et la Banque Centrale de la République de Turquie s'entendront sur les mesures à prendre pour le bon fonctionnement du présent Accord.

Art. 7.

Les transactions approuvées pendant la validité du présent Accord par les autorités compétentes des deux pays et non achevées à l'expiration de celui-ci seront liquidées conformément aux dispositions du présent Accord.

Art. 8.

Les autorités compétentes suédoises s'engagent à accueillir favorablement toute demande d'accorder à la Turquie des crédits commerciaux et industriels par des institutions privées.

Art. 4.

Turkiska republikens centralbank skall ha rätt att, intill det belopp som den anser nödvändigt, sälja guld eller varje annat för Sveriges riksbank godtagbart myntslag i syfte att erhålla betalningsmedel att användas inom ramen för detta avtal.

Försäljningsvillkoren för guld eller dessa myntslag skola bestämmas genom överenskommelse mellan de båda bankerna.

Art. 5.

Sveriges riksbank skall dag för dag lämna Turkiska republikens centralbank meddelande om alla inbetalningar, som svenska gäldenärer verkställa till det förutnämnda kontot.

Allteftersom Sveriges riksbank mottager utbetalningsorder från Turkiska republikens centralbank, skall riksbanken verkställa dessa enligt bestämmelserna i detta avtal.

Art. 6.

Sveriges riksbank och Turkiska republikens centralbank skola överenskomma om de åtgärder, som påkallas för detta avtals behöriga fungerande.

Art. 7.

Transaktioner, som under detta avtals giltighetstid godkänts av de båda ländernas vederbörande myndigheter, och som icke slutförts vid tidpunkten för avtalets utlöpande, skola fullföljas i enlighet med bestämmelserna i detta avtal.

Art. 8.

Vederbörande svenska myndigheter förbinda sig att välvilligt upptaga varje framställning om beviljande av kommersiella och industriella krediter till Turkiet från enskilda institutioners sida.

Art. 9.

Le présent Accord entrera en vigueur le même jour et aura la même durée de validité que l'Accord de Commerce signé en date de ce jour.

Fait en deux exemplaires en français à Stockholm le 24 avril 1946.

Nils K. Ståhle.

Dr. B. Sanus.

Art. 9.

Detta avtal skall träda i kraft samma dag och äga samma giltighetstid som den denna dag undertecknade handelsöverenskommelsen.

Som skedde i två exemplar på franska språket i Stockholm den 24 april 1946.

Nils K. Ståhle.

Dr. B. Sanus.